Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. — ЧИСЛО 4. — ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 6-го СІЧНЯ 1921. — VOL. XXIX. — No. 4. — JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, JANUARY 6, 1921. — THREE CENTS

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Сенатор каже, що Польща ужила на війну 40 міліонів дол., зібраних на голодуючих

СЕНАТОР РІД КАЖЕ, ЩО 40 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ, КОТРІ ЗІБРАНО В АМЕРИЦІ НА ПОМІЧ ГОЛОДУЮЧІЙ ЕВРОПІ, ОДИН ЧОЛОВІК ОБЕРНУВ НА ПІДДЕРЖУВАННЄ ПОЛЬСЬКОЇ АРМІЇ.

ВАШИНГТОН, 4. січня. — Сенатор Джеймс А. Рід, демократ з Мезури, викликав велику сензацію своєю заявою підчас промови в Сенаті, в котрій він сказав, що 40 міліонів долярів з фонду, зібраного в Америці на поміч голодуючим в Польщі, ужито на удержаннє польської армії в полю.

Сенатор Рід зробив сей закид підчас дискусії над потребою заведення ощадности підчас церемоній при обнятю уряду новим президентом.

Він сказав так:

„Чоловік, котрий дістав 40 міліонів долярів зі 150 міліонів, зібраних в Америці на поміч голодуючій Европі, ужив їх на удержуваннє польської армії в поли бою".

Сенатор назвав сей поступок простим спроневіренням.

„Ми поручили одному чоловікови 150 міліонів долярів на поміч голодуючій Европі", — повторив Сенатор — „а він має лице признати, що ужив з того 40 міліонів на поміч для польської армії, котра вела війну проти країни, з котрою Америка була на мировій стопі".

„Ви хочете тим сказати, що видано 40 міліонів на піддержаннє польської армії?" — спитав Сенатор Бора, републиканець.

„Я маю в бюрку звіт, в котрім се сказано", — відповів Рід". Якщо я помиляюся, то я відкличу усе, що сказав; але я маю враженнє, що я не помиляюся".

Сенатор Рід не подав імени чоловіка, котрий дістав гроші і зужив їх на невідповідну ціль.

ХОЧУТЬ РОЗСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОМОЧІ ДЛЯ УРЯДУ КЕРЕНСЬКОГО.

ВАШІНГТОН, 3. січня. — Сенатор з Небраски Джордж В. Норис вніс нині у висшій палаті Конгресу внесеннє, щоби візвати міністра скарбу, щоби він подав докладні дані про те, які відносини існували межи скарбом Злучених Держав та бувшим правительством Керенського.

Межи иншим, сенатор домагається відомостий про те, що робив Скарб Злучених Держав для грошевого піддержування так званої російської амбасади у Вашінгтоні, коли се амбасада через два роки представляла неіснуючий уряд, та які кроки пороблено, щоби дістати назад гроші, видані на уряд Керенського.

ПЕРЕСЛУХАННЄ ПЕРЕД КОМІТЕТОМ СЕНАТУ В СПРАВІ ІМІГРАЦІЇ.

ВАШІНГТОН, 4. січня. — Підчас дальшого переслухання перед Сенатовим Комітетом для Іміграції далі виступали свідки проти пропонованих обмежень іміграції. Всі свідки відносили, що тепер не треба жадного надзвичайного законодатства, бо Злученим Державам не грозить ніяка навала імігрантів.

Як головний свідок підчас пополудневого засідання виступав І. Бернштайн, представитель жидівських організацій. Він заявив, що його організація не сподієсь в 1921 більше як 250.000 нових імігрантів-Жидів. Однак він признав, що других 250.000 Жидів хоче приїхати до своїх родин в Америці.

Коли йому вказали на те, що яких півтретя тисячі Жидів облягає з дня на день американську амбасаду у Варшаві, він заявив, що се мусять бути ті самі люди, що були там попереднього дня; не дiставши, чого хотіли, вони приходять знов. Він сказав, що звичайно треба було шість тижнів, щоби дістати пашпорт, як він був у Варшаві послідного літа, та що діти і жінки стояли в лінії увесь той час.

Сенатор Джансон з Каліфорнії почав завдавати свідкови питання, щоби вивідатися, чи польські Жиди хочуть дуже дістатися до Америки. Бернштайн заявив, що те баженнє є загальне серед Жидів, але від нього є сильніше баженнє остатися в Польщі, якщо обставини поправилися.

Другим свідком був провідник сіоністів, Луіс Маршел. Він вказав на те, що імігранти видали богато значних людий: „Ось батько і мати Чарльса Гюса були імігранти, подібно як мати президента Вилсона".

Третій свідок, Макс Пайн, представитель центральної організації жидівських юній, що мають разом понад чверть міліона членів, заявив, що всі вони противляться обмежуванню іміграції. „Як трейд-юністи ми не боїмося — говорив він, — щоби нові імігранти обнизили життєву стопу та обнизили зарібок американських робітників. Якби се правда була, що імігранти обнижають зарібки, то тоді зарібки постійно обнижалися. Тимчасом, зарібки постійно ростуть".

Група свідків висказувалася за тим, що Секретареви Праці дати право рішати, чи допускати мексиканських робітників до Злучених Держав, чи ні.

ФАРМЕРИ, НА ПЕРЕСЛУХАННЮ ПЕРЕД ПАЛАТОЮ ПОСЛІВ, ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ СПЕКУЛЯЦІЇ

ВАШІНГТОН, 4. січня. — Рільничий Комітет Палати Послів американського Конгресу відбуває тепер переслуханнє свідків до законопроєкту, котрий був внесений в Палаті Послів, а котрий має заборонити спекуляцію средствами поживи. Подібний законопроєкт внесено також в Сенаті.

Всі фармерські репрезентанти виступали остро проти спекуляції средствами поживи. Г. Гайд, з Оклагоми, представитель Юнії Фармерів Південного Заходу, сказав, що ні одна фармерська організація не займається спекуляцією средствами поживи. Він сказав, що шікагоська Торговельна Рада не дозволила представителям його організації стати членами.

На його думку, фармерам потреба довгого кредиту так, щоби вони могли розложити свою роботу на 12 місяців.

В подібнім тоні промовляли другі представителі фармерів. Та один з них признав, що фармерські спілки елевейторські здержувалися з продажею збіжа, та що се заохочувало їх до спекуляції.

З РІЖНИХ КРАЇВ.

Боються большевицького наїзду на Латвію і Естонію.

БОЛЬШЕВИКИ ГРОМАДЯТЬ СВОЇ ВІЙСКА НАД ЛАТИСЬКОЮ І ЕСТОНСЬКОЮ ГРАНИЦЕЮ.

Заграничні місії готуються до утечі.

ПАРИЖ, 4. січня. — З балтійських країв наспіли сюди алярмуючі вісти про близькість „червоної небезпеки".

Кождої хвилі вижидають большевицького наїзду, а рівночасно місцевих большевицьких повстань в балтійських краях.

Заграничні організації і добродійні організації, котрі мають свої осідки головно в Ризі, столиці Латвії, є не лише готові кинути місто на нагляче повідомленнє, але раз-враз висилають каблеграми по воєнні кораблі, аби обезпечити охорону і втечу на випадок, як би утеча сушею була унеможливлена.

Інформація прийшла із жерела, яка не дає звичайно вістий алярмуючих.

Та вість доносить, що на 8. конгресі советів в Москві побідила воєнна партія проти волі Леніна, котрий був уговдий. Троцький сперша був безсторонний, але при кінці перейшов до крайної воєнної лівиці, яка осягнула повну побіду над миролюбиво правицею советів.

Вже тепер великі сили війска зібрали большевики на західному фронті. Сорок тисяч війска посунено в околиці Гатчіни, де вони загрожують естонському граничному місту Нарві. Крім того 65.000 большевицького війська, а в тім богато латиських комуністів, находиться далі на полудни, коло латиської границі.

ПРОМОВЧАЛИ БІЛОРУСИНІВ І ЖИДІВ В РИЗЬКІМ ДОГОВОРІ.

НЮ ЙОРК, 2. січня. — Др. Дубровський, який репрезентує в Злучених Державах Всеросійський Жидівський Публичний Комітет, одержав вчера каблеграму в справі російсько-польських мирових переговорів. Між иншим каблеграма говорить:

„Меморіял, який предложив комісар національностий Мережнін комісареви заграничних справ Чічерінови, а якій обговорює подробиці артикулів тимчасового мирового договору з Польщею, що відносяться до культурних і релігійних прав національних меньшостий, містить між иншим слідуючу заяву:

„Польський начерк тих артикулів прелімінара мирового договору вистерігається всього, що навіть формально мало би зобовязувати Польщу в жидівській справі.

„Артикул 4-ий мирового прелімінара, заключеного і підписаного в Ризі 12-го жовтня, якій відноситься до взаїмних гарантій в справі свобідного розвитку культури, мови і виконування релігійних обрядів, говорить про російську і українську народність. Та в нім нема згадки про людий білоруської і жидівської народности, хоч, згідно з тим договором, міліони людий білоруської і жидівської народности переходять під Польщу.

„Мовчанка на сій точці є на ділі вельми значуча і оправдує твердженнє, що ігнорується інтереси білоруської і жидівської народности. До сих начерку артикулу 4-го треба додати ще факт, що в нім нема ніякої згадки про признаннє прав національних меньшостий як загальний принцип".

„У відповідь на се Чічерін сповістив Мережніна, що його меморіял вислано до Йоффе в Ризі для відповідної акції в переговорах з Польщею, та рівночасно заявив, що народній комісаріят заграничних справ „вповні поділяє погляд дотично охорони прав національних меньшостий взагалі, а жидівської народности зокрема".

ЛОРД ГРЕЙ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ВЕЛИКИМИ ЗОРУЖЕННЯМИ.

Бувший міністер заграничних справ з 1914 року каже, що відносини з того часу не повинні повторитись.

ЛОНДОН, 5. січня. — Лорд Грей, приймаючи вчора свободу міста Клеєгов, сказав перед зібраною публикою, що він волить мрію про Лігу Народів а-ніж певність руїни, яку принесла би друга війна.

Згадуючи події із серпня, 1914, лорд Грей сказав, що одною з річий, яка причинилась до однодушности краю, було се, що кабінет міг прийти перед парлямент і заявити, що він не робив жадних тайних договорів поза плечима народу.

„Є важною справою, — казав він, — що другої війни не повинно бути, а щоби її оминути, мусимо дбати, щоби в Европі не настали відносини з 1914 року, іменно союзи і проти союзи і суперництво в зоруженнях.

Він згодився, що не повинно бути тайних договорів. Він заключив кілька, але се було після війни і було неминуче, як і много инших прикрих річий. Як би війна прийшла знову, тайні договори не удержалися би. Він заявив, що Англія повинна оставати в як найбільше приязних відносинах з аліянтами, особливо з Францією й Італією.

Тепер я нічого не говорити-му про Злучені Держави, казав він, бо вони ждуть на декларацію політики свого нового президента. Поки ся декларація не буде проголошена, гадаю, не слід упереджувати, який шлях Америка вибере, або старатися вплинути на її політику. Се було би безцільне і лихе.

МОЖЛИВО, ЩО АМЕРИКА ЗАБОРОНИТЬ ПРИЇЗД ІТАЛІЙЦЯМ.

З Вашінгтону подають, що Злучені Держави готові заборонити тепер іміграцію Італійців, так як італійське правительство згодилося на здержаннє видавання дозволень на виїзд на так довго, поки Америка не порішить, якого рода імігрантів вона хоче.

Коли-б ся пропозиція стала законом, то приплив імігрантів зменчився о 35 процент, бо на кождих 100 імігрантів, прибуваючих до Елис Айленд, 35 приходить з Італії.

Італійську іміграцію обчислювано в 1920 році на три чверти міліона душ. Здержаннє такого масового припливу народа мало-б великий вплив на оставинни на Елис Айленд та на перевозові такси.

По Італійцях найбільшими групами імігрантів являються тепер Жиди з Польщі та Чехословаччини та Югославянь, які приходять в таких масах, які лише кораблі можуть перевезти.

250.000 безробочих в Дітройт.

Навіть на думку Д. В. Грента, секретаря товариства робото-давців, в Дітройті є тепер коло чверть міліона людий без роботи. Хоч кілька автомобілевих фабрик назад почали роботу униорі, то все таки число безробітних зросло за два тижні о 100.000. Робота вдержилася лише для якої тисячі робітників.

Грент каже, що в теперішну пору в автомобілевих фабриках Дітройту працює усего 50.000 робітників, тоді як в нормальні часи працює коло 300.-000. Число безробітних зросло найбільше через замкненнє фабрик Форда та Доджа. Коли фабрики Форда почнуть роботу знов, не знати.

Юнайтед Рейлвей Ко. обнижила всім своїм робітникам заплату о 20 процент. Моторменів та кондуктори мають порішити на своїх зборах, чи приняти знижку.

Безробітнє у Балтимор.

БАЛТИМОР, 4. січня. — Після обчислення Ч. Л. Віганда, секретаря Балтиморської Федерації Праці понад 19 тисяч членів юній злучених в ту Федерацію, є без роботи.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

Святочні Збори, присвячені памяти М. Драгоманова у Відні.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

Відень, 18. грудня, 1920.

В неділю, 12. грудня, 1920, у великій салі Союза Німецьких Учителів, відбулися святочні збори, присвячені памяти Михайла Драгоманова.

В організації Зборів взяли участь Союз Українських Журналістів і Писменників, Соціольоґічний інститут і Академічне Т-во „Січ".

Перша точка намічені програми, відкриття зборів „привітом" О. Олеся, відпала з причини занедужання поета, тому Збори відкрив **М. Грушевський**, який відчитав свій реферат про ролю М. Драгоманова в політичнім і національнім будівництві України. Шановний професор проаналізувавши її ідейні витки, які лучать Драгоманова з його попередниками, дав авдіторії образ Драгоманова яко проповідника визволення України шляхом виховання глибокого національного почуття і звязання його в органічній єдности зі стремлінями до загально-людського добра.

Слідуючий докладчик проф. **О. Колесса** схарактеризував значіннє Драгоманова для культурного розвою Галичини. На думку докладчика, М. Драгоманов є духовим батьком сучасної галицької інтелігенції, яку власне він, Драгоманов, пробудив до широкої політичної свідомости, тоді як перед тим вона своі сили витрачувала на безплідні фільольогічні суто-хатні балачки. Великий Наддніпрянець і сини пригніченої Галичини зустрінулись яко противники, — їх звела взаємна боротьба, — але ся боротьба довела лише до виясненя і викришталізування раніше більш відчуваних, ніж освідомлених політичних завдань.

Третім докладчиком виступив **А. Хомик**, який дав авдіторії образ М. Драгоманова яко публіциста, чорного робітника за ясне будуче.

Представник „Січі" дав реферат про значіння М. Драгоманова для молодіжі. Він звернув особливу увагу на те, що при тім моральним і політичним упадку, в якім перебуває теперішнє старше покоління, загартована морально і політично виховане постать великого Українця, повинна для сучасної молоджи відгривати ту саму ролю, яку вона відограла для його сучасників.

Збори закінчилися привітами від Жіночого Союзу, а імени якого виступила п. Залізнякова і від Робітничого Товариства „Єдність" в імени якого виступив п. Періг.

П. Залізнякова, вітаючи память М. Драгоманова, закликала тих, хто вважає для себе рідною діяльність його, не залишити в тіни того факту, що всесторонне визволення, яке проповідував М. Драгоманів, тільки тоді буде ним, коли се визволенне обійме також і жіноцтво, яке творить цілу половину людства.

П. Періг підкреслив значіннє Драгоманова для революційного визвольного руху. Ідеалізм і завзятість в боротьбі, які виявив М. Драгоманів, рідні кождому робітникові і йому Драгоманів буде вічно жити в памяти прагнучого до всестороннього і цілковитого визволення українського робітництва. В.

ПОЛЯКИ І ЖИДИ ПРОГНАЛИ СЕМЕНА ПЕТЛЮРУ З ЧЕНСТОХОВИ.

НЮ ЙОРК, 2. січня. — Жидівське пресове бюро, яке знаходиться під ч. 77 Бавері, одержало вчера каблеграму з повідомленнєм, що міська рада Ченстохови ухвалила прогнати з того міста Семена Петлюру, бувшого голову української Директорії. Наслідком того Петлюра і 2,000 його офіцирів мусіли шукати захисту у Варшаві.

Внесеннє в справі прогнання Петлюри поставив жидівський радний Фрідман. Він заявив, що банди Петлюри убили на Україні 200,000 Жидів. Посадник міста прирік, що ухвала ради буде скоро виконана.

УСТУПЛЕННЄ ГРАФА МИХАЙЛА ТИШКЕВИЧА.

Українське Пресове Бюро в Парижі доносить під датою 2. грудня, 1920:

Делегацію УНР. на Конференцію Мира, як установу постійну скасовано. Від нині Делегація має збиратись періодично, коли сього буде треба і на чолі її стояти-ме міністер закордонних справ.

Представництво УНР. в Парижі обіймє Дипльоматична Місія до Франції. Хто стояти-ме на її чолі, ще не відомо.

Президент Делегації УНР. в Парижі, гр. Михайло Тишкевич призначений постійним членом будучої Делегації і Головою Місії до Св. Престола у Римі. Але гр. Тишкевич дуже стомлений невинною боротьбою в надзвичайно важких обставинах зложив в руки Президента Директорії УНР. свою димісію.

БОЛЬШЕВИКИ НАПЕРЕД ПІШЛИ БИ НА СХІДНУ ГАЛИЧИНУ.

В Парижі вірять, що большевики наперед підуть проти Польщі, потім проти Румунії, а вкінці проти балтійських країв.

ПАРИЖ, 4. січня. — З приводу побоювань большевицького наїзду на сусідні краї, тут висловлюють погляди, що большевики наперед увійшли би до Східної Галичини, чим викликали-б війну з Польщею, а потім до Бесарабії, щоби і відібрати від Румунії. Щойно тоді вдарили би на балтійські краї, Латвію, Естонію і Литву.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES.		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75
By mail, Prepaid.		Почтою, оплачено.	

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.
Телефон гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

Передплату найліпше висилати на почтовий або експресовий моні-ордер, який належить залучити до листа, оставляючи собі відтинок як посвідку. Такого листа не треба реджіструвати а вистарчить 2-центова марка. Пересилаючи паперові гроші, треба конечно такий лист зареджіструвати. Пересилаючи почтові марки замісць гроший, треба їх добре обвинути в папір, щоби у вохкі дні не злипились в дорозі.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order, а не банкнотами. При вимні числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

Всі листи адресувати:
"SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЗНАМЕННЕ РІШЕННЄ СУДУ ПРО СТРАЙКИ.

Найвисший Суд Злучених Держав видав дня 3. січня 1921 року рішенне, котре буде мати великий вплив для американських робітників. Се рішенне забороняє робітничим юніям уживати помічного бойкоту в боротьбі проти ворожих їм предприємств.

Справа малася осьтак:

Юнія „Інтернешенел Асосіейшен оф Машіністс" зажадала від Дюплекс Прінтінґ Прес Компані оф Бетел Крік, Мішіґен, котра виробляє друкарські машини, щоби вона перемінила свої фабрики на так звані замкнені фабрики („кловзд шап"), то значить, щоб предприємство приймало до фабрики лише робітників, зорґанізованих в юнії. Коли Дюплекс Прінтінґ Прес Ко. відповіла відмовно на се жаданне, тоді юнія зарядила дня 13. серпня 1913 року страйк.

На страйк вийшла лише невелика часть робітників, так що бизнес компанії ішов, як передтим. Тоді юнія почала по всьому краю аґітувати за бойкотом виробів компанії. Юністи остерігали костумерів, щоби вони не купували друкарських машин від Дюплекс Ко., а коли хто купив, щоби їх не укладав бо се може спричинити шкоду, так як в нього може вибухнути страйк для симпатії зі страйкарами. Юнія повідомляла перевозоті компанії, щоби не ладували і не перевозили друкарських машин Дюплекс, грозячи всякими клопотами з робітниками; намовляла робітників тих перевозових компаній та робітників костумерів компанії до страйку, щоби не допустити до перевозу машин. Юнія повідомляла предприємців, направляючих машини, щоби не направляли машин Дюплекс та грозила юнійним робітникам, що вони потратять юнійні карти, коли будуть помагати уставляти ті машини. Словом, юнія уживала всіх способів, щоби примусити компанію признати свою фабрику юнійною.

Тоді Дюплекс Принтінґ Прес Компані внесла до Дистриктового Суду для полудневого дистрикту Ню Йорку (де компанія має фабрику з 200 машиністами та 50 урядовцями) позов проти юнії „Інтернешенел Асосіейшен оф Машіністс", котра має осідок в Ню Йорку, та просила суд видати „інджанкшен" (то є судову заборону) на урядників юнії, забороняючу їм перешкаджати компанії в бизнесі. Компанія обжаловувала юнію, що її поступованне є безправна змова, змірена проти межистейтової торговлі.

Компанія старалася показати, що поступки юнії „Інтернешенел Асосіейшен оф Машіністс" зовсім подібні на поступки капелюшників в справі Денбері, котрі Найвисший Суд признав беззаконними. Для пояснення сього, треба додати, що свого часу американський Конґрес ухвалив був закон проти великих предприємств, так званих „тростів", забороняючи їх на тій основі, що вони не допускають до свобідної межистейтової торговлі; сей закон, так званий „Протитростовий Закон Шермена" був вимірений проти тростів, але Найвисший Суд в справі капелюшників Денбері заявив, що закон забороняє також і робітничі орґанізації, о скілько вони не допускають свобідної межистейтової торговлі. Суд засудив не лише юнію капелюшників, але і поодиноких членів юнії на заплаченне високого відшкодовання.

Се рішенне Найвисшого Суду Злучених Держав викликало загальне обуренне серед зорґанізованих робітників в краю. Американська Федерація Праці почала завзяту аґітацію проти такого пояснювання проти-тростового закона Шермена і в наслідок сеї аґітації Конґрес ухвалив так звану поправку Клейтона до Шерменового закона і в тій поправці виключив орґанізації фармерів та робітників від кар, означених в законі Шермена.

Сею сим законом Клейтона боронилася юнія Інтернешенел Асосіейшен оф Машіністс; вона вказувала на те, що головне питанне в сій справі є таке саме, як в справі капелюшників та що нове повторенне того рішення стало неможливе через ухваленне поправки Клейтона.

Дистриктовий Суд не приняв сего пояснювання законів і рішив, що поступованне юнії машиністів було безправне. Юнія внесла відклик до Окружного Апеляційного Суду, котрий видав противний засуд, то є признав юнії право. Тепер Дюплекс Ко. зарекурсувала до Найвисшого Суду Злучених Держав.

Найвисший суд розбирав справу дня 3. січня с. р. Шістьох суддів, т. є. більшість суду, заявилася за думкою найнизшого суду, т. є. за думкою позовника (компанії). Се рішенне суду постановляє, що так робітничі юнії як і поодиноких членів юнії можна робити відповідальними на основі проти-тростового закона за всякі шкоди, заподіяні ними, коли юнії відступають від своєї нормальної та правної цілм та обєднюються або змовляються обєднатись в тій цілм, що перешкаджати торговлі. Суд заявив, що вчинки юнії становлять нарушенне проти-тростових законів, бо ті поступки не є правною та звичайною ціллю юній. На думку Суду, юнія може лише законною та мирною дорогою добуватися поправи долі своїх членів; поправка Клейтона запевняє, що юнія ніколи не буде законно переслідувана. За те, що вона, виконуючи правно та мирно свою ціль, в дійсности перешкаджає межистейтовій торговлі, юнія не відвічає; але та поправка зовсім не запевняє безкарність юнії, коли вона виходить поза межі своєї звичайної, мирної, правної діяльности.

На думку Суду, поступованне юнії машиністів було бойкотованнем, бо бойкованнем являється не лише всяка злука, що має на ціли здержати людий від бизнесових зносин із якоюсь особою, або намова костумерів тої особи перервати зносини з нею; але також всякий примус, чи тепер чи в будучности, котрий має на цілм відібрати костумера.

Три судді Найвисшого Суду не згодилися з тим поясненнем законів більшостю суду, а суддя Брендіс заявив іменем менчости, що рішенне більшости нівечить всі овочі двайцятьлітної праці, що мала на цілм поставити на рівні перед правом роботодавців і робітників. На думку сих трох суддів, поступованне юнії машиністів не являється жадним бойкотом, а „простим страйком зі сторони тих, котрі мають спільний інтерес боронити себе через недопущенне до ужитку продуктів, до виробу котрих вони страйком хотіли не допустити". На думку сих трох суддів, страйкарі допустилися вчинків, котрі мусіли пошкодити позиваючій компанії, але не робили вони сього із якоїсь злої волі або злоби, але просто тому, щоби в той спосіб осягнути те, за що юнії орґанізуються і борються. Що не робили вони нічого із злоби, се видно з того, що вони не намовляли робітників до ломання умов ані до насильства. Сі судді вказували на те, що в час вибуху страйку були лише чотири предприємства виробляючі друкарські преси, та що межи роками 1909 а 1913 юніям вдалося перемінити три предприємства на юнійні, так що лише одна Дюплекс Ко. остала „отвореною шапою". Коли другі предприємства повідомили юнію, що вони не думають додержувати свого контракту з юніями, коли такий їх важний конкурент, як Дюплекс Ко. удержує „отворену шапу", тоді юнія мусіла викликати страйк, а поступки юнії, на думку трох суддів менчости, се лише „додаток" до діяльности юній, а не бойкот.

Своє твердженне вони підпирали вказуючи на те, що фабриканти уживають таких способів, коли відмовляються продавати свої вироби костумерам, котрі в своїх шапах наймають лише юнійних робітників. „Питанне заходить" — говорив суддя Брендіс, — „чи 60.000 робітників має право сказати, що вони не дадуть своїм людям роботи над виробами, вироблюваними у фабриках, проти котрих робітники страйкують".

Як звичайно, думка більшости уважаєсь за думку Суду; думка більшости стала „неписаним правом" для американських робітників, поки законодатна власть не знесе сего пояснення законів.

Хоч лише нинішні ґазети принесли вістку про се рішенне Суду, а вже ґазети могли подати богато голосів обурення серед робітників та юнійних провідників, котрі уважають се рішенне за частину сеї повени реакції, що піднимаєсь від якогось часу проти робітничих юній. І якби не було, нема найменчого сумніву, що рішенне потягне за собою другі, котрі разом будуть мати величезний вплив на страйки в Америці і спричинять неодно арештованне і неодин засуд на відшкодованне компаніям через страйкуючих робітників.

АДРЕСА ПРЕДСІДАТЕЛЯ У. Н. СОЮЗА.

Подається до відома інтересованим, що адреса головного предсідателя У. Н. Союза є слідуюча:

SIMON YADLOVSKY,
Box 53, Jersey City, N. J.

ПОКЛИК УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ З ГАЛИЧИНИ В АНҐЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

В нинішньому числі подаємо відозву Українського Горожанського Комітету у Львові і других галицьких українських центральних орґанізацій до Українців в Америці — в мові анґлійській.

Се робимо длятого, аби наші земляки в Злучених Державах і в Канаді могли використати її, коли уладжують у своїх місцевостях український день, а потребують виказатись цілию збірки, або загалом, коли хотять поінформувати Американців чи Канадійців про заходи українського загалу в Америці для ратунку їх рідного краю, Галицької України, перед загибілю. Також порадно є подбати, аби місцеві анґлійські ґазети подали ту відозву, як не цілу, то бодай в скороченню.

Се число „Свободи" добре є сховати собі, аби згадану відозву використати у відповідній хвилі.

TO THE UKRAINIAN PEOPLE IN AMERICA:—

There is nothing more disagreeable than forever to be reaching out one's hand begging for alms.

And while this is disagreeable in the case of an individual, it is more disagreeable in the case of a large nation. There is one consolation, however; that is, that other, wealthier nations of the Old World also are reaching out their hands begging for alms.

Our country is mass of ruins. During the World War, 3,617 schools and 246 churches were destroyed, and in the villages, 122,442 dwellings and 233,377 farm buildings were razed to the ground. The destructions of the World War were followed by new destructions. Thousands of people are living in huts hastily constructed out of mud and clay. The village farmers are utterly destitute of agricultural implements, cattle, and beasts of burden. Half of the arable land of the country, about 2,209,000 acres, is lying fallow, and 1,000,000 Ukrainian peasants of the mountainous and sub-mountainous counties are threatened with starvation this winter; while those who have survived the hard times of the last six years are suffering from anaemia, rachitis, scrofula, tuberculosis, and other frightful maladies. So large a part of the population is affected by consuming diseases that certainly not more than 20 per cent. of the living children are in good health. Over 20,000 Ukrainian orphans, including 1,500 who have been placed in Ukrainian orphan asylums, are doomed unless they are given immediate help. All private Ukrainian schools (there are 25 of them with 20,000 students), whose maintenance involves an expenditure of 1,000,000 Polish marks each month, are threatened with the necessity of closing their doors.

We must help those who sacrificed everything for our nation—Ukrainian prisoners of war, political prisoners, Ukrainian civilians who have been arrested and interned, thousands of whom are dying in concentration camps, where the most unbearable conditions prevail and where there is an extreme want of food, warm clothing, and shoes. But this is not all. Death by starvation threatens the widows and orphans of fallen soldiers the invalids, the thousands of officials who have been dismissed from service and thousands of others who are out of employment. Educational work in the country is being sadly neglected for lack of funds; even the "Prosvita" (Educational Society) is at a standstill, being in need of an organizational fund of 1,000,000 Polish marks. Total extinction threatens all cultural, educational, and humanitarian institutions. The entire nation has fallen into a state of the greatest misery and suffering, the like of which does not exist in the world today and never has existed in the history of civilized man.

Foreign aid, we do not hope to get. Our only hope is in you, our brothers and sisters in America. We know that you have already collected funds, but for some reason unknown to us, your aid is not forthcoming.

We hope that when you hear our cry of despair, a cry raised in behalf of the entire nation, you will realize the seriousness of our position and will not noly send us immediate aid but will also start a deliberate systematic campaign for the relief of our perishing nation. All Galician political parties, irrespective of their political tenets, are giving their heartiest support to this humanitarian work.

We appeal to all your committees and organizations in America to send the already collected funds to us without delay. The money should be sent by registered mail, in American dollars, by check or draft drawn on the Wiener Bank Verein, Filiale Lemberg, paybale to the order of the Hypothecary Bank of Lemberg, 7 Pidvale Street. It should be clearly indicated that the money is to be paid out to the Ukrainian Citizens Committee of Lemberg and also for what purpose the money is to be used, whether for the relief of the starving population, for the "National School", for the relief of prisoners of war, political prisoners, or Ukrainian civilians who have been arrested and interned, for the relief of widows and orphans of fallen soldiers, for the relief of war invalids and destitute families of Ukrainian soldiers and officers, for the relief of the unemployed, or for the purpose of carrying on educational work in the country. In case the purpose for which the money is to be used is not clearly indicated, the Ukrainian Citizens Committee, in agreement with other institutions and societies concerned, will use it for the most pressing needs.

May our appeal be not in vain. May it be heard everywhere as the cry of despair of a perishing nation, entreating everyone, far and near, to come to its assistance and rescue.

EXECUTIVE BOARD OF THE UKRAINIAN CITIZENS COMMITTEE IN LEMBERG:
Dr. Stephen Fedak, President;
Vladimir Tselevich, Secretary,

UKRAINIAN NATIONAL SOCIETY FOR THE PROTECTION OF CHILDREN AND YOUTH:
Dr. R. Chaikivsky, President;
Dr. O. Tisovsky, Secretary;

EXECUTIVE OF THE UKRAINIAN PEDAGOGIS ASS'N.:
A. Hladishovsky, President,
M. Lastovetsky, Secretary.

EXECUTIVE BOARD OF THE "PROSVITA" SOCIETY:
Ivan Kivelyuk, President;
Yaroslav Koltunyuk, Secretary.

UKRAINIAN FUND FOR WAR WIDOWS AND ORPHANS:
Dr. K. Studinsky, President;
V. Vesolovsky, Secretary.

UKRAINIAN EPARCHIAL COMMITTEE FOR THE PROTECTION OF WAR ORPHANS:
Rev. Basil Litsinyak, President;
Bohdan Hnatevich, Secretary.

SAMARITAN SECTION OF THE UKRAINIAN CITIZENS COMMITTEE IN LEMBERG:
Dr. M. Panchishin, President;
O. Krivokulska, Secretary.

UKRAINIAN RELIEF SOCIETY:
Rev. L. Kunitsky, President;
Dr. V. Makovsky, Secretary.

UKRAINIAN HOME FOR INVALIDS:
Dr. M. Muzika, President;
S. Krivokulsky, Secretery.

Lemberg, East Galicia, Nov. 1, 1920.

БОЛЬШЕВИКИ В КАМЯНЦІ ПОДІЛЬСЬКОМУ.

(Лист до віденського українського тижневика „Воля").

Камянець, 22 подолиста, 1920.

У вівторок, 17-го падолиста, 1920, в той час, коли передові частини української армії покинули Камянець і юнацька школа лише вийшла за „Турецький міст", большевицьке війско вступало вже в центр міста. Большевицьких війск було стільки богато (головним чином кавалерія), що мешканці Камянця не пригадують собі такої великої скількости переходячих війск протягом цілої війни.

При вході до міста большевицька „армія" вчинила страшну грабіж. Тих мешканців, які виходили на улицю і попадались в руки большевицького „жовніра", грабили до білизни в повному розумінню сього слова; — знімали пальто, костюм, чоботи, черевики... або заставляли „буржуя", — себто, кожного мешканця, вести до себе до хати, і там грабували „ізлішки", с. є. забирали усе з хати — білизну, вбрання і т. д.

Большевицька кавалерія, що увійшла до Камянця, розложилася з початку на площі (коло т. зв. „каланчі") в центрі міста, а потім почала „розташовуватись" по будинках — вривалась по 10—15 чоловіка до мешкання; займала всі кімнати і почувала себе „як дома". Власники мешкань крім того мали годувати всіх тих 10—15 чоловік, які „реквірували" мешкання. „Війско" крім того робило і більш орґанізовану „соціялізацію" приватної власности. В місті всі крамниці були розбиті і зграбовані. Особливо пильно чистилося крамниці з убраннем, міхами і мануфактурою. Таким чином зовсім розграблені приміром більші в Камянці крамниці Гітлера, Маргуліса й інші. На Почтовій улиці — залишились тільки порожні шафи.

Не задовольнившись грабунком крамниць, большевики також грабували приватні мешкання, забираючи знов таки головним чином убрання і обуву.

Перелякане населенне ховалось по льохах і т. ін. На улиці не можна було побачити жадного мешканця.

Переїздили лише нові і нові частини большевицького війска...

Передові частини большевицької кінноти — частина 42. дивізії — не зупинялись довго в Камянці і вже в середу рано рушили в напрямі на Городок.

З відпливом сеї першої хвилі „війска", в місті трохи стало спокійнійше, хоч грабунки і насильства продовжувались.

За війском прийшла до Камянця і большевицька „влада" з командантами, чрезвичайками, ревкомами і т. ін. Серед головачів сеї влади зустрічаються старі знайомі Камянчанам комуністи послідньої большевицької інвазії...

„Орґанізувався" місцевий ревком, себто, приїхали большевицькі урядовці — „члени ревкому" і разом з ними приїхало кількох місцевих людий, що вивтікали перед українським війском.

Командантом міста призначений якийсь Кочубей („продідів великих правнуки погані"). Можливо, призвище видумане — для репрезентовання „Української влади Совєтської України".

Почала виходити щоденна ґазета „Вісти".

Першим кроком „місцевої влади" був наказ про „здачу на учот" мануфактури, шкіри, чобіт, убрання і т. д. — се після того, коли взагалі тої „мануфактури" в Камянці майже не було; а те, що і затрималося при українській владі, було зграбовано самими-ж большевицькими війсками!

Поза Камянцем большевицькі війска дійшли до невтральної зони, себто стали приблизно в 15-ох верствах від Збруча (згідно з умовами перемиря з Поляками). Впочатку і містечко Оринін, що находиться в 15 верствах від Скали (над Збручем), большевики заняли великими силами, але пізнійше відійшли, залишаючи в Оринині залогу з кількох людий.

Від Ориніна до Скали є невтральна зона і там немає ані польських ані большевицьких військових частин, і тому їздити й ходити є вільно.

Цікаво зазначити, що, не дивлячись на всі суворі заборони „вільної торговлі" і безумовну заборону переходити через невтральну зону, процвітає на польському кордоні і торговля і „товарообмін" і навіть спекуляція валюти. З Камянця до Польщі і назад перевозиться у великих сумах гроші в українській, польській і совєтських валютах. І нарешті „функціонує" приватна почта і завдяки сій „почті" читачі „Волі" мають можливість читати сі рядки, написані в Камянці.

В Камянці обявлено большевиками, що ними заочно приговорено до розстрілу 30 осіб, з тих, що виіздили з Камянця підчас евакуації. Між ними є й Жиди.

Після 8-ої години вечера зовсім заборонено ходити по місті.

Після заходу сонця ніхто й не показується на улицю. В місті абсолютна темрява; не тільки немає електрики, але навіть неможливо дістати свічки...

Населенне в темряві сидить по хатах зі страхом чекає в кожну хвилю налету і грабунку...

ЯК УКРАЇНЦІ ЖИЮТЬ З ПОЛЯКАМИ В АМЕРИЦІ.

(Допись „Свободи").

New Bedford, Mass., Jan. 3, 1921.

З причини, що тут фабрики дуже слабо ідуть, хотячи найти роботу, поїхав я до Воррен, Р. Ай. Приїхавши там, іду собі улицею з діпа до міста. По дорозі стрічаю незнаного чоловіка, котрий мав вигляд Ляшка, бо як то кажуть, „познаць пана по холєвах". Питаю його по ляшому: „Чи Пан Поляк?" „Так ест"! — була відповідь. „Сконд Пан пшиехал?" — питає мене Ляшок. Я кажу, що вже тиждень в дорозі. Ляшок видячи свого „родака" перед собою, запросив до хати. Там казав зварити яєчниці на солонині, бо то була пятниця, тай каже: Заїдай родаку, але я чемно по польськи зложив подяку, що я не голодний, бо що іно кушав. Ляшок знов не дуже просив, та яєчницю сам зїв. По тій гостині запровадив мене до кімнати, де я мав спати.

В тій кімнаті ми лучше спізналися, бо він мені сказав, що він є орґаніста. Я гадаю, то я сам не знаю, з якою рибою маю до діла. Пізнійше каже, що пятниця, а парох наказав в костелі сушити, длятого нічого не має з мяса перекусити. Я питаю дальше орґаністи, як тут Поляки живуть. Каже, дуже красно, бо всі живуть „в єдносці, ренька в реньке" і польські бонди всі покупили. Каже далі, що єсть тут кількох Українців, але вони „з нами" живуть; до костела ходять; колекту та всі видатки парафіяльні допомагають сплачувати; до сповіди та причастя також учащають „до нашого косцьола". Я слухаю того розговору, а потім питаюся, відки вони походять? З Галичини, від Львова, — каже орґаніст. Я говорю, то якісь добрі люди, як вони так живуть з Поляками. Орґаніст каже: „Браце родаку, жийом, бо мушом! Єслі би так не жилі, то би не малі ту цо робіць в тім місті!"

Говорив, що як Ляхи зробили віче на галі у справі позички, то Українці не хотіли бондів купувати, але — мусіли. Як прийшли на галю, то кождого записували, на кілько хоче бондів, а коли прийшла черга на наших, то відмовились; але, що оден ляшок їх відступив, то другий приступив, і говорили їм: „То ніц не робі, жи ви Русіни, але на польскей земі родзони і под польскєго ворла належице, венц бонд мусіце купіць". Так, ті бідачиска, не маючи жадної оборони за собою, то плакали на галі, а бонди мусіли купити.

Розважмо тепер над тим і подумаймо, як то вже не лише в старім краю ляша дич переслідує наших людий, але і тут собака собі позволяє на чужій землі кимось рядити та змушувати когось на свій пожиток. Богато єсть таких міст або провінцій, де помежи Ляхами мешкають Українці, то най виберуться відтам. То всьо одно, чи тут чи там, робота тасама. Але то не тосамо значить, як маєш свою церковцю; що неділі чуєш слово Боже у рідній мові; зі своїми людьми живеш; від них дістанеш яке писмо тай прочитаєш собі і вже знаєш, як жити. Так ті, що жиють межи Ляхами, то вигляд мають дикий як і Ляхи. Маємо богато таких містів, де наші люди є і всі громадяться до купи. Хотяй там є і Ляхи, то вони мовчать, бо наші люди не люблять перед Ляхом шапкувати. Коли вже хто не може з такого міста виїхати, де Поляки верховодять над Українцями, то най з хитрими Ляхами не вдається і на віче їх най не ходить, а прийде до тебе до хати в справі „народовій", то гони від себе як собаку аж до Варшави.

Читач „Свободи".

АДРЕСА ПРОФ. М. ГРУШЕВСЬКОГО.

Адреса проф. Грушевського є така:

Prof. MICHAEL HRUSHEVSKY,
Dubrovskeho 28 II, Prague,
Czechoslovak Republic.

ЯК ПОСИЛАТИ ГРОШІ ДО СТАРОГО КРАЮ?

Гроші на поміч голодним, хорим, калікам, вдовам і сиротам в Галичині з Америки і Канади треба посилати на руки Українського Горожанського Комітету у Львові, котрий заступає всі українські інституції в Галичині, і котрий підпирають всі тамошні українські політичні партії і цілий український нарід. 15р.

Посилки треба переказувати в долярах через американські або канадійські банки на імя Земельного Банку Гіпотечного у Львові.

Адреса така:

ZEMELNYJ
BANK HIPOTECZNYJ,
ul. Pidvale No. 7,
Lemberg, East Galicia, Europe.

А рівночасно слід повідомити про посилку Український Горожанський Комітет на адресу:

УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОЖАНСЬКИЙ КОМІТЕТ,
ул. Руська, ч. 18, III. поверх,
Львів, Галичина.
Lemberg, East Galicia, Europe.

Gilbert Cannan.

СВОБОДА ЛЮБОВИ ВІТЧИНИ.

(З англійської мови переклав **Микола Д. Величко**).

Основне розуминне самовладної держави є нині подоптане. Воно розтирається між двома млинськими каміннями, — між людським розумом, що вже осягнув свободу, і глибоким чуттєм усеї гуманности, котра знає тайну свободи у всіх людий, однак не відкриває її доти, доки у людях не пробудиться дух. Коли розум і дух чоловіка зійдуться разом, тоді гуманність ущасливляє його тайною свободи наче весільним дарунком. Це є чародійна сила, якої ніщо на землі не може покonати, і при помочи котрої вільні люди осягають безсмертність, підчас коли память про рабів завмирає, наче весняні квіти вянуть від потиску сильного морозу.

Дух вільних людий жиє вічно в їх народі, і кругом цього духа горнеться любов рідньої хати, любов вітчини, які без нього не можуть процвітати. Ті, що не можуть осягнути своєї власної свободи, чіпляються своєї спадщини і в засліпленню уважають її жерелом усеї своєї сили вдоволення. І тоді весь їх запал, вся їх любов є плодом традиції. Жерела свободи в нутрі їх самих вони оставляють замкненими. Вони стаються галапасами, вузкоглядними, звязаними, пересудними. Ними правлять суворі поняття, що находять своє оперте в політичній і релігійній системі. На таких суворих поняттях вони основують свою мораль і строять способи свого поведення. Інстинктовно вони все шанують духа вільних людий, але свідомо закрашують їх системи і їх погляди; дух віддаляється від своєї властивої форми, і в результаті патріотизм віддалився від актуальної практики людського життя, і лише в суті річи ворушиться яко відповідь на зазив страху.

Коли отже дух вільного чоловіка в народі здається бути загроженим, тоді уми його членів збігаються до конкретних форм, нагромаджених у свою честь, і вони вмирають, боронячи їх, те, що ніяк не вартає оборони. Безсмертний дух вільних людий не потребує оборони. Він є контрибуцією кождого народу для слабо-цвітучої свободи людства. І в ньому нема приватної власности: бо з нього нічого не можна взяти. Фальшиво є скаржитись, коли приватна власність, торговля і політика є загрожені, бо цього ніколи не булоб, колиб вони йшли згідно із свободою.

Любов вітчини занимає в собі любов дрежави, але в такому случаю не конче треба розуміти, що хтось годиться з управою держави. Зневага або ненависть якоїсь інституції не занимає в собі бажання знищити саму річ. Держава є втіленнем духа вільних людий краю, духа, яким живе крхай. І лише тоді, коли держава стається машиною для творення рабів для даного краю, вибухають революційним гнівом ті, в котрхи плекається бажаннє свободи.

Альтернативою для самовладної держави не є самовладна одиниця, лиш признаннє їх спільности. Коли це є признане, — а не скорше — буде можливо признати спільність ріжних держав і можна буде погодити ріжні любови вітчини. Але як довго кожда держава уважає себе абсолютним паном над одиницею у своїх границях, так довго мусить держава уважатись, в теорії, абсолютним паном над иншими державами світа, і, в противенстві до всіх фактів, буде уважати їх істнуваннє за вороже для свого власного. Тоді це вийде на користь не для свободи людства, але для воюючого світа держав, а такий стан є важким тягаром для мирних і працюючих мущин і женщин.

Любов вітчини, любов рідньої хати належать до найсильніиших, до найкрасших людських чувств, але їх сплюгавила ненависть тих, що мають инші вітчини, инші хати. Чи цей великий світ не вистарчає на всі ті любови? Так може статись, коли ми зрозуміємо, що усі ті численні і могучі чувства, що вяжуть великі ґрупи людий, походять від звичайної інстинктової любови у людий, котрі — залежно від свого вдоволення або невдоволення — ужиють свої колюктивні чувства для добра або мира, для удосконалення будуючої роботи або для сліпої руйнуючої роботи, яку ми все ще звемо війною. Такою гіпокризією патріотизм затемнюється, і його властиве обличче можна привернути лише порішеннем питання одиниці і держави і проголошеннем свободи яко одинокої заплати за терпіння і клопоти людського роду.

Це є невідома любов вітчини, котра змагається знищити її свободу при перших ознаках небезпеки; однак ми бачимо, що нині в европейських державах система побору рекрута збільшається, в імя патріотизму, до такого степення, що від оборонних цілий переходить до заборчих. Навіть в Злучених Державах Америки є ознаки зростаючої системи, при помочи котрої рекрутується людий для накопичення богатства, без найменьшої згадки про оборонні наміри. Тут могучі трости все більше і більше стараються обмежити свободу одиниці, котра — ставши раз на своїому місці в промисловій машині, — мусить йти і робити так, як їй розказується. Треба лише загрозити Америці війною, щоби усовершити систему військової і промислової конскрипції. В Німеччині, де всьо робиться отверто, підчас коли тесаме в инших державах робиться тайно, заведено цілковиту конскрипцію, створену в імя патріотизму. Так буде правдоподібно і в Америці. Щоби осягнути цю цілковиту зневагу і переиначеннє значіння патріотизму, щоби осягнути цю основну нельояльність для духа вільних людий кождого народу, — не робить ріжниці, чи початок акції буде заборчий чи оборонний. Коли заборчість або оборона стане раз понад свободою, тоді годі вже перешкодити приходови системи рабства. А це стається в кождій цивілізованій державі світа, бо в кождій з них, одній по другій, машина індустріялізму заступає машину аґраріянізму, і в цей спосіб нищить основу під інституціями, збудованих на останній. Ніщо не може здержати цього процесу: ніщо не може підперти падаючі інституції, і пустим тоді є відклик до перестарілих ідеалів свободи.

Був звичай, що проти аристократичної тиранії ставлено права чоловіка яко одиниці. Проти промислової і демократичної тиранії конечним єскріпляти права чоловіка яко суспільного єства, і узнати, що тише завдяки цього суспільного єства чоловік є одиницею. Поза товариством чоловік є дитинячим еґоїстом. І лише в товаристві і через товариство він може розвинутись у повноцвітуче цивілізоване єство, здібне до дійсного патріотизму, повної і щирої любови свого краю і окруження.

До якогож рода патріотизму люди є здібні у промисловій системі? Чи вони люблять ту систему? Чи вони люблять свої фабрики — свої маленькі прегарні хатки? Або чи вони люблять політичні інституції, котрі у многих державах промислова система звела до неможливого абсурду? Або чи люблять вони церкву, до якої так мало з них учащає?

У кождій державі мущини люблять своїх жінок, свої діти, і майже всі мущини плекають у своїх споминах якусь дорогу сцену — висок у гору, відкіля він усе качався на долину; річку перепливаючу село, в якій він все купався; садок, город, чи щось инше, що дає йому змогу снувати фантастичні мрії. Це є предмети мужеської любови, і — оставлені самим собі — знають, що вони ніколи не будуть загрожені. Однак на цю основну любву кладе свій натиск зарозуміла і глупа гордість в сусперструктурі їх спільного істнування, упадок котрої нікому не спричинив би великої шкоди, але противно богато добра для многих. Однак коли та суперструктура є загрожена, людий легко переконується, що їх основна любов є загрожена, і тоді вони мусять її відречися; мусять оставити свої жінки і діти; ризикувати, що вже можливо ніколи не побачать своєї улюбленої сцени.

Патріотизм, що жертвує глибоку любов людий, є поганню. Він є ошуканством в очах тих, що користають з нього, однак і вони є так безсильні під тягаром сили промислової системи, що також мусять перенятись цею штучною любовю вітчини і давати в жертву своїх синів, хоч не тратять нічого з свого майна. Система є засильна, щоби війна могла їй зашкодити. І ті, що мають щось осягають при помочи цеї системи ще більше, а в тих, що не мають нічого, ця система відбирає навіть те, що вони мають.

Нема чого дивуватись, що у военному часі підноситься крик свободи, бо війна приносить з собою услівя рабства, котре є так нікчемним, що крик свободи уводить людий глибше у багно. Люди перенимаються тоді чудернацькою ідеєю, що вони осягнуть назад свою свободу, знищивши свободу инших. Одна держава посуджує другу о крадіж свободи. А не маючи змоги знайти свободу в життю, вони шукають її в смерти, а це є фатальним і неминучим кінцем зневаги патріотизму і основної любови у людий.

Чоловік переходить з утробної тюрми до тюрми гробової. Його життє повинно бути вільне; однак, зневажений, ошуканий, ошахрований приятелями, він хоче все вірити своїй дорозі до першої або другої з цих тюрем. Окажеться, що перестрашений містеріями свого істнування, він домагається рішучо від цих тюрем якоїсь вказівки для своєї мети, якоїсь помочи для своїх трудностий, і в обох його стрічає мовчанка вічности. Він змагається вирватись з гробного окружения і дізнатись про правду, яка погодилаб теплоту першої тюрми з холодністю другої. Любов обіцяє йому відкрити правду утроби, а релігія вмовляє його шукати правди в гробі. Тимчасом життє летить і видається так коротким, що не може заключати в собі жадної правди. Його особиста любов не є вистарчаючою: він мусить шукат илюбови, в якій він міг би згубити свою особистість; мусить шукати якесь велике спільне терпінне, в якому він втопив би свої сумніви і боязнь, свій страх перед двома тюрмами. Ті страхіття тягнуть його на долину аж доки він не зробить з життя иншу тюрму, в котрій він не буде так напрасно відчувати змін виду свого істнування.

До цеї остаточности склонює сучасна суспільність, яка робить з кождої держави казарму, у якій швиндаються понурі люди на розказ своїх наставників, аж доки, остаточно умучені своїм обовязком, наставники не затровлять одної ґрупи цих арештантів на другу. Вони мусять це робити, бо в противнім случаю прийдеться отворити тюремні брами і випустити їх на волю.

Пощо нарікати? Життє прибрало таку форму. А ця остаточно є ліпша, ніж малаб бути посередньою.

Булоб більше свободи, однак люди є безсильні; життє може робити з ними, що саме захоче. Треба отже піддатись тиранії утроби і тиранії гробу, і дозволити їх темноті заступити місце світла в світі.

Ключем до тюремної брами є любов — любов людства, любов вітчини, любов рідньої хати, любов дітий. Аехай це буде основою товариства, а світло світа знова засяє. Воно прожене темноту, що походить від уродження і смерти, і воно полонить страх, укріплений темнотою в серцях людий. Воно освітить надію, охоту і енерґію, котрими будем плекати свій ум, одиноку силу, що може контролювати промислову машину або череду людий, найманих до неї. Лише в любови можна знайти свободу — в любови, шукаючи дружби з правдою.

Любов — це неоспорима сила, що пхає людий від одного терпіння до другого, з тюрми до тюрми, від траґедії до траґедії. Бо життє є траґічне. Покінчім отже з усіми мильними претенсіями, що життє є розривкою, забавою і часом приемностю — всі мають своє місце в життю, однак сілле життя є його траґедія, шляхотне геройство, яким люди борятьcя, щоб освободитись від подвійної тиранії, якою їх отінено, а роботою і нескінченими важкими змаганнями додають до соняшного світла сильні лучі, які вони відкрили самі в собі.

„Більше світла! Більше світла!" Соняшне світло розкриває внутрішний світ. А світло нашої душі розкриває внішний світ, для розслідження котрого повинно́сь ужити всю енерґію, усе знанне. До цеї служби ми мусимо запрягти також енерґію і знанне патріотизму. Любовю вітчини не треба шукати місця на сонці, лиш шукати треба місце у внішньому світі, де повинен панувати спокій і задума. Тут є порозуміннє, тут є свобода і толеранція. Тут вже є готова міжнародня система, в якій неможливе є ненавиділи чоловіка, тому що він є Німець, Москаль або Анґлієць. Штучні ріжниці тут відпадають, а фундаментальні ріжниці годяться з собою. Матеріяльні і хвилеві інтереси йдуть на своє місце і служать духовій і вічній єдности. Тут є мир і тут є свобода, що проводять діяльністю людий, скупляючи кожду їх любов, єднаючи їх проти їх ненавистий і їх глупої, плиткої злости.

Це не є лише мрійна надія, це є опис життевої дійсности. Вічного мира не осягнеш війною. Свободу, здобуту і укріплену в минувшині, не зруйнуєш. Ті, що змагаються сплюгавити її, нищать самі себе. А добре діло і правдиве слово будуть світити наче ліхтар у світі тіней.

В такому світі ми вдійсности живемо тепер. Жиючі є більше духовими, ніж мерці. Легке виттє їх патріотизму заміняється у переразливий крик вітру. Але в серцях тих, що бажають свободи звенить могуча пісня любови вітчини — не пісня мрій про старі спомини, лиш висший тон сучасної слави і світлої надії на будуче. У тіні рознесеться клич, щоб позасвічувати світла, щоб виховувати людий такими, аби очи кождого з них наче свічки ясніли перед Богом. І рознесеться другий клич: „Геть зняти убори патріотизму, бо вони замасковані. Натягніть одіж шляхотної праці, щоби доказати свою любов вітчини, роблячи її великим чинником у службі для людства". Лише при такій службі вітчина є вільною, і лише в такій службі можуть люди бути вільними людьми, вільними любити свою батьківщину, вільними давати свою любов у своїй праці для її життя, вільними будувати доми, котрі є атомами, з яких складається вітчина.

Коли всі люди будуть працювати в такому дусі і в такій службі, прийде скоро конець глупій сусперструктурі товариства, в якому сучасний світ усіх людий так фальшиво гордиться. Тоді вітчина буде вартала любови. Вона буде нею защеплена і буде цввісти нею. Вона буде оживлена чимсь таким, що вартати-ме зватись патріотизмом.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Петро Яєчник, Клівленд, Огайо. — Дописий писаних латинськими буквами не можемо містити. Також не містимо довгих дописий. Дописі мусять бути короткі і написані чисто й виразно.

М. В., Минк Крік, Манитоба, Канада. — Прислана стаття не надається для „Свободи". Не можемо помістити.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ДО ХВАЛЬНИХ УРЯДІВ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ У. Н. СОЮЗА.

З нагоди відбувшоїся конвенції У. Н. Союза головна екзекутива ухвалила, щоби в місяцях грудни 1920 р., січню і лютім 1921 р. принимати нових членів до У. Н. Союза за 50 центів вступного.

На відбувшійся конвенції нарід свідомо сказав свою волю. Нарід переконався, що господарка в У. Н. Союзі є уміла та члени тоїж організації мають повну ґарантію свого обезпечення.

З днем 1. січня 1921 р. входить в житте ухвала, силою котрої кождий член в разі каліцтва дістане відповідну запомогу аж до суми $300 без нарушення його посмертного.

Для добра нашої найстаршої і найбільшої української народної орґанізації просимо доложити всіх сил, аби приеднати до неї як найбільше число членів.

Де ще нема відділу У. Н. Союза, там шість свідомих і щирих Українців можуть заложити такий відділ.

Кождий член дістане прегарну грамоту, котра буде оздобою його хати, а крім того відзнаку, статут і платничу книжочку, та буде користати зі всіх прав і привілеїв У. Н. Союза.

Всі близші інформації дістане кождий в головній канцелярії У. Н. Союза:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,

BOX 76, JERSEY CITY, N. J.

ЗА ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

К. Кирчів, гол. предс.
Р. Слободян, гол. секр. рек.
С. Ядловський, гол. секр. фінан.
В. Левчик, гол. касієр.
А. Савка, завідатель „Свободи".

ПОСТАНОВИ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРТІЇ САМОСТІЙНИКІВ-СОЦІЯЛІСТІВ (УПП.).

I.

В СПРАВІ УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКИХ ВІДНОСИН.

Визнання України.

Після вибуху революції 28-го лютого 1917 року на території бувшої царської Росії повстали держави: Україна, Совітська Росія, Польща, Грузія, Литва, Лотва, Естонія, Білорусь та инші. Майже усі ці держави себе взаїмно визнали. Сучасна Росія, такою яка вона нині є, визнала de-iure суверенність українського народу і українську державність, проголосивши Українську Незалежну Радянську Республіку.

Українська держава визнана Німеччиною, Болгарією, Турцією і бувшою Австро-Угорщиною.

Помилки російських урядів.

„Єдина неділима" Росія з сотнями поневолених народів, та Росія, яка звалась „тюрмою народів", — розпалась, перестала істнувати. Це є результат історичного процесу. Нема сили, якаб повернула колесо історії назад. — всякі спроби воскресити дореволюційну „єдину неділиму" Росію — є даремною витратою сил.

Цего не розуміли російські пореволюційні уряди: кадетський уряд князя Львова і ес-еровський — Керенського, — і упали, кинувши Росію в прірву анархії.

Генерал Денікін з своїм військом пробував перейти через українські землі, не порозумівшись з українським народом, не визнавши його суверенности і української державности, але був розгромлений. Така доля жде його наступника генерала Врангеля, якщо останній не зверне з того шляху, яким йшов Денікін.

Совітський уряд Росії, проголосивши лозунг: „самовизначення націй на території бувшої царської Росії аж до отділення", використовує в своїх власних цілях стремління націй до незалежности.

Помилки урядів західних держав.

Ті держави, які намагаються воскресити дореволюційну єдину неділиму Росію, як напр. Франція (визнання уряду ген. Врангеля урядом Південної Росії), перш усього йдуть проти волі народів, що живуть в межах бувшої Росії, які потворили власні незалежні держави і себе взаїмно як суверенні нації визнали, з другого боку, порушують принцип самовизначення націй, який вони написали на своїх знаменах в час останньої всесвітньої війни (14 точок Вільсона).

Така політика вище згаданих держав веде тільки до поглублення анархії на території бувшої Росії, розпалює на останній національні і клясові антагонізми, служить джерелом безконечних воєн на Сході Европи. Ці війни ведуть до цілковитого економічного занепаду Сходу Европи, до зруйнування добробуту широких народних мас, повної руїни і анархії. Руїна господарства Сходу Европи катастрофічно одібється на господарстві Західної Европи і спричиниться там автоматично аналоґічним економічним і соціяльним потрясенням.

Російська інтелігенція на еміграції в українській справі.

Еміграція російської інтелігенції на чужині, викинена за кордон хвилею російської революції, — поневіряється, голодує, вимирає... а проте в своїй боротьбі за визволення батьківщини від комуністів, не зважаючи на досвіди минулого, з незрозумілою упертістю і досі в українській справі стоїть на своїм зовсім неприємливім становищі, тримається старих гасел дореволюційної єдиної неділимої Росії і веде (вожди її) в цім напрямі пертрактації з урядами ріжних держав.

Одірвана от рідного ґрунту, без матеріяльних средств вона пропонує в ціх пертрактаціях те, що може і чого не може: пропонує те, що в конечнім результаті могло би дати тільки економічну неволю її тісніщої батьківщини — Великоруси і всім народам бувшої Росії.

Реставрувати дореволюційну „єдину неділиму" Росію тільки для того, аби вона була поділена на „сфери економічного впливу", себ-то „де-факто" стала для цих держав колонією, народи котрої із покоління в покоління мусілиб працювати на ці більш „культурні", сильніщі народи — цієї непочесної ролі чейже не візьме на себе жадний чесний російський патріот. А що єдина неділима Росія з чужої волі і сили, (колиб це повелося) може бути тільки такою, а не иншою — сего годі заперечити.

Шлях до миру на Сході Европи.

Борбу народів на території бувшої Росії між собою використовує хтось инший, сторонний, і то в жорстокий спосіб і на шкоду усім.

Необхідне, тому: негайне, повне, фактичне і щире примирення народів бувшої Росії, взаїмне і щире визнання державної незалежности і добросусідські взаїмні відносини. Провід і ініціятиву до цего мусить взяти на себе інтелігенція цих народів.

II.

В СПРАВІ ВІДНОСИН ДО СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ І РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

В постановах всеукраїнських конгресів, всеукраїнських селянських і військових зїздів, а також крівавою трехлітньою боротьбою український народ твердо і непохитно виявив свою волю до національної незалежности.

Виконуючи волю свого народу, Українська Центральна Рада своїм IV-тим універсалом і пізнійше Трудовий Конгрес своїми постановами проголосили Україну як незалежну самостійну суверенну Народню Республіку.

Уряд совітської Росії в швидкім часі потому використав неприємну для України міжнародну ситуацію (Україна була оточена ворогами, одрізана від усього світа, бльокована з суші і з моря; зі соціяльними непорозуміннями в середині), пішов війною на Україну і поволі заокупував майже всю українську територію, але, аби утриматися на ній довший час, був змушений визнати de-iure суверенність українського народу, українську державність, проголосивши Українську Незалежну Радянську Республіку, прихиливши в той спосіб до цієї концепції ліво-соціялістичні українські кола, ідейно близькі до російського більшевизму. Але це визнання суверенности українського народу не змінило фактичного стану річей: Російський совітський уряд продовжує окупацію України своїми військами і утримує на Україні поставлену ним окупаційну владу.

Нині на українській землі, окупованій військами совітської Росії є уряд, який іменує себе урядом української незалежної радянської республіки, і стремить до того, аби усі держави визнали цей уряд правним урядом українського народу і його землі.

Центральний Комітет У. П. С. С. стверджує, що:

1. сучасний уряд Радянської України з п. Раковським на чолі є урядом окупаційним, призначеним урядом совітської Росії, і тому не має жадного права говорити в імени українського народу;

2. будучи de-iure суверенною і незалежною, але не маючи атрібутів державности: поставленого народом уряду, правно-означених державних меж, власного національного українського війска, власних фінансів та инш., пробуваючи під окупацією російсько-совітських війск: Радянська Україна є нині в дійсности тільки безправною провінцією, яка визискується усіма способами;

3. В тій атмосфері систематичного терору, який, цілком не криючися, на підставі інструкцій з Москви провадить уряд Раковського на Україні, де людність живе під гипнозом щочасного страху за життя — ніяке виявлення свобідної народної волі не є можливе.

а) Українська інтелігенція (навіть ліво-соціялістичні її кола, ідейно близькі до російського більшевизму) жорстоко переслідується.

б) В цій атмосфері терору українське селянство і робітництво фактично позбавлені права виявляти свою волю бодай через репрезентаційні органи, утворені по совітському принципі.

Склад совітів і ісполкомів на Україні штучно підібраний з осіб, угодних окупантам і дуже часто призначених з гори.

Отже маніфестування перед світом Радянської України, як незалежної робітничо-селянської республіки, як то роблять російські комуністи, і що цілком не відповідає дійсности, розраховано очевидно на повну неповінформованість закордонного громадянства, а надто його робітничих кляс.

4. З вищенаведених причин увесь український народ, а надто українське селянство, веде без перерви протягом трьох років уперту війну з окупантами з Півночи. Безперестанні повстання проти окупаційної влади на Україні, що відбувалися і відбуваються, численні повстанчі відділи, поповняемі усіми верствами українського народу, а надто селянства, — служать тому незаперечним доказом.

5. Соціяльна справа кождого народу є його власна справа і нічия більше.

Український народ хоче сам будувати свою державу по власному уподобанню. Український народ ніколи не виявив жадного нахилу навязувати свою волю иншим народам, вручуючися у внутрішнє життя останніх, український народ протестує і бореться проти всяких чужинецьких інвазій і окупацій і проти насильного навязання йому тих чужих йому форм державно-політичного і соціяльного укладу, які принесли на Україну з Півночи на своїх штиках війска совітської Росії.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЛОКОСТ ПОНТ, МД. Сестрицтво Пресв. Богородиці, від. 148, повідомляє всіх своїх членкинь, що річний мітінґ відбудеться дня 9. січня 1921 в домі касієрки, під числом 1405 Нікелсон стр., точно о годині 3-ій сполудня. Проситься всіх членкинь, щоб прибули на сей мітінґ. Неявившася членкиня буде карана після статута. Нових членів будеться приймати до У. Н. Союза за 50 цнт. вступного, а до сестрицтва даром. Також будеться приймати діти до Молодечого Союза. А. Семенківна, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Тов. ім. Ів. Франка, від. 53, повідомляє своїх членів, що на річних зборах дня 12. грудня м. р. вибрано слідуючий ряд на рік 1921: Г. Шабатура, предс.; П. Шпікула, секр.; М. Тодоровський, кас.; Ф. Сороцький і М. Усик, контрольори; Г. Музика і С. Климко, опікуни орик. Ухвалено перенести місце зборів з галі церковної до галі Укр. Народнього Дому, ріг 11-тої і Бенґтем ул. С. С. Отже слідуючі збори відбудуться в неділю, дня 9. січня, о годині 7-ій вечер в згаданій гали і в кожду другу неділю місяця по тім. — П. Шпікула, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 16. січня с. р., в домі У. А. Горожан під ч. 822 Н. Френклин ул., о годині 1.30 сполудня. Всі члени повинні явитись, бо котрий не явиться, підпадає під кару. — С. Чорномаз, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. „Вільна Україна", від. 116, подає до відома своїм членам, що мітінґ відбудеться дня 9. січня в Лайсіюм Гол, ч. 16 Мейн стріт, точно о годині 2-ій сполудня. Кождий член повинен явитися, бо є важні справи до полагодження. Будеться приймати нових членів без вступного до товариства, а до У. Н. Союза за 50 центів. — С. Лемішка, предс.; П. Какатковський, кас.; Т. Каськів, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. „Українська Січ", від. 182, просить всіх членів, щоби явилися на мітінґу в неділю, дня 9. січня с. р., точно о годині 2-ій сполудня, бо є важні справи до полагодження. Мітінґ буде в галі церковній під числом 42 Вен Бюрен стріт. Ті товариші, що не будуть на мітінґу, будуть карані після статута. Позір, товариші з Клифтон, Пасейк і околиці! Ви, Українці, вступайте до Січи і до У. Н. Союза! До У. Н. Союза вступ 50 центів, тож кождий має добрий ченс вступити тепер, заки є добра нагода, а таксамо і до Січи будеться приймати нових членів, Вступ 50 центів. Тож товариші, молодіж як і хлопці та дівчата, і Ви старші мущини і ви женщини, вступайте в Січ. Організуймося всі як оден, як та правдива Січ на Україні, щоби встати вряд за волю і свободу Неньки України! Товариші, не гайтеся, вступайте, заки ще не запізно. Може нас ще покличе наша рідна Ненька Україна до боротьби з ворогом, то щоби ми всі як оден встали в ряд против ворогів наших, що хочуть конче забрати нашу рідну земницю Неньку Україну! Усіх взиває до єднання: Д. Лищишин, предс.; М. Пинюк, секр.; І. Роздзябик, секр.

НА РІДНУ ШКОЛУ В ГАЛИЧИНІ.

Жертви посилається до American Ukrainian Exchange, 30 E. 7th St., New York City. Збірку контролює Др. С. Демидчук.

о. Лев Левицький, Пасейк, Н. ДЖ. .... $10.00 замісць святочних желань з нагоди Різдва.

Всього від початку $334.10.

Остає в касі $132.10.

Богато з викликаних громадян не складає своїх жертв. Ті громадяни, що викликають когось, повинні також вислати до викликаних картки з повідомленням, що їх викликано і попросити, щоби зложили жертву.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення женитьби не приймаєсь. — За одно поміщення платиться 10 центів за стрічку (5 слів), два і більше поміщень 7½ цента за стрічку від кождого поміщення. Після сих цін на дворазове оголошення з 6 стрічок належить прислати $1.00. Оголошення продажи фарм приймається лише такі, коли в них є подана сама річ яка є на продаж, інвентар, запаси, положення і ціна. Рішучо не приймаєсь оголошень з всякими дивовижними описами, висловлювання надмірної прихильности для костумера і напади на других продавців.

В справі поміщуваних оголошень на адресу „Свободи", не належить запитуватися адміністрацію а писати прямо на таку адресу, яка є подана в часописи. Адміністрація не має обовязку відкривати імен сторів, даючих анонімну адресу.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕННЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

(В сій рубриці містимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довгих покликів).

CARTERET і CHROME, N. J.

В неділю, дня 9-го січня 1921 р. відбудеся гарне представлення **В ТІНЯХ РОЖДЕСТВЕНСЬКОЇ НОЧИ,** в двох діях зі співами, в гали церковній. Початок о годині 5-ій пополудні. 2і4

JERSEY CITY, N. J.

Українська Весела Трупа під управою М. Микітишина в Джерзи Сіти, відограє пораз перший представлення **СТРАШНА ПІМСТА,** драма в 4-ох діях зі співами і танцями **в суботу, дня 8-го січня 1921 р.** (другий день свят) в Odd Fellows Hall, Bergen Square, 876 Bergen Ave., Jersey City, N. J. Початок о годині 8-мій вечер. Вступ: 75, 50 і 35 центів. 4

NEW YORK, N. Y.

Драматично-Співацький Кружок тов. „Українська Бесіда" устроює в неділю, дня 9. січня 1921 **ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ І БАЛЬ** в Українськім Народнім Домі, 217-219 E. Sixth Street, New York, N. Y. Початок о годині 5-ій вечером. Діріґент М. Корикора. Вступ 65 центів. 4-5

Closely bound